

Безбар'єрність – філософія суспільства без обмежень!

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ – ЦЕ ...

В українському суспільстві існує комплекс обмежень для різних груп у можливостях безбар'єрного доступу до інфраструктури, транспорту, зайнятості, освіти, отримання публічної інформації, послуг із боку держави та бізнесу тощо.

З ініціативи першої леді України Олени Зеленської «Без бар'єрів» прийнята Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року та затверджений план заходів з її реалізації.

«Безбар'єрність – це філософія суспільства без обмежень. Це про внутрішню готовність створювати середовище, у якому буде комфортно всім. Йдеться про зміни, які можуть бути втілені в найближчі роки та мають сприяти тому, щоб безбар'єрність стала новою суспільною нормою», – наголошує перша леді України Олена Зеленська.

Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року»

Нормативно-правові акти

- Указ Президента України «Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні» <https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
- Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права осіб з інвалідністю https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщень, що надаються дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць для організації їх роботи та проведення голосування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2020-%D0%BF#Text>

Довідник безбар'єрності

«Довідник безбар'єрності» гід з коректного спілкування, у якому зафіксовані нові норми безбар'єрної мови. Він створений за ініціативою першої леді України Олени Зеленської у співпраці з ГО «Безбар'єрність», іншими громадськими організаціями, правозахисниками, психологами, батьками, що виховують дітей з інвалідністю, українськими та міжнародними експертами.

Ілюстрація:

Структура Довідника включає в себе чотири розділи: «Складові безбар'єрності», «Правила мови», «Словник» та «Безбар'єрний календар».

Розділ «Складові безбар'єрності» простою та доступною мовою розкриває, що таке бар'єри, стереотипи, інклюзія, залучення, недискримінація, толерантність, прийняття, доступність, гендерна рівність, універсальний дизайн тощо.

У розділі «Правила мови» наведені та пояснені принципи безбар'єрної мови мови, у якій відсутні слова, фрази, що демонструють упереджене, стереотипне або дискримінаційне ставлення до людини.

У розділі «Словник» зібрані поняття, які некоректно вживати стосовно різних людей. Тут пропонуються варіанти, як говорити правильно і пояснюється, чому саме так.

Розділ «Безбар'єрний календар» розповідає про важливі дати, визначні і пам'ятні дні та пояснює, як їх відзначати, та коли привітання є недоречними.

Більше про спілкування без бар'єрів та складові безбар'єрності можна дізнатися у «Довіднику безбар'єрності» за посиланням <https://bf.in.ua/>

Освітній серіал «Безбар'єрна грамотність»

Новий курс на Дія. Цифрова освіта ознайомить глядачів з основними принципами безбар'єрності на прикладі повсякденних життєвих ситуацій. 21 грудня 2021 року Міністерство цифрової трансформації України презентувало новий освітній курс «Безбар'єрна грамотність».

Про що курс?

- що таке безбар'єрність
- що саме спричиняє бар'єри
- кого стосується безбар'єрність
- чому варто уникати стереотипів та упереджень
- чи готові українці долати бар'єри
- чому ми як суспільство потребуємо безбар'єрності
- чому безбар'єрність це спільна справа

Безоплатно подивитися курс можна на порталі Дія. Цифрова освіта за посиланням <https://osvita.diaa.gov.ua/courses/barrier-free-literacy>

Курс Міністерства цифрової трансформації України створено в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської в партнерстві з радницею-уповноваженою

Президента України з питань безбар'єрності, ГО «Безбар'єрність», представниками громадянського суспільства та експертами, за підтримки проєкту ПРООН «Права людини для України», що фінансується Міністерством закордонних справ Данії.

Безбар'єрність стосується мільйонів українців, адже вона означає усунення бар'єрів не лише для осіб з інвалідністю, а загалом для маломобільних людей, молоді, жінок, літніх людей, дітей та інших.

У повсякденному житті люди часто стикаються з фізичними бар'єрами та перешкодами. Наприклад, з появою дитини в сім'ї з'ясовується, що значна частина магазинів, автобусів та об'єктів інфраструктури для них стає недоступною. Навіть спуститися з квартири буває непросто, особливо якщо не працює ліфт. Літні люди та люди із захворюваннями опорно-рухового апарату, які користуються ходунками чи тростинами, люди в період відновлення після травм та операцій також потребують безбар'єрного середовища.

Фізична безбар'єрність – це більше, ніж просто пандуси. Це, коли усі об'єкти фізичного оточення доступні для всіх соціальних груп незалежно від віку, стану здоров'я, інвалідності, майнового стану, статі, місця проживання та інших ознак. Наявність ліфтів, широкі дверні отвори, відсутність турнікетів-вертушок, зручно розташовані кнопки, поручні у вбиральнях, на сходах, ліфтах, дублювання ключових написів шрифтом Брайля, тактильні плитки, контрастні написи – це лише мала частина елементів безбар'єрного середовища.

Фізична безбар'єрність передбачає створення середовища, де суспільний простір фізично доступний для кожного громадянина, включаючи людей з обмеженою мобільністю, шляхом упровадження принципів універсального дизайну.

Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, прийнята з ініціативи Олени Зеленської, передбачає створення безбар'єрного простору в Україні за шістьма основними напрямками:

1. Суспільна та громадянська безбар'єрність, яка передбачає забезпечення рівних можливостей участі всіх людей та суспільних груп у житті громад та держави.

2. Освітня безбар'єрність створення рівних можливостей та вільного доступу до освіти, включаючи освіту протягом життя.

3. Економічна безбар'єрність забезпечення умов та можливостей для працевлаштування, заняття підприємництвом молоді, жінок, літніх людей, людей з інвалідністю тощо.

4. Інформаційна безбар'єрність умови, за яких люди, незалежно від їхніх функціональних порушень чи комунікативних можливостей, мають доступ до інформації в різних форматах та з використанням технологій, що враховують їхні потреби та можливості.

5. Фізична безбар'єрність створення середовища, в якому громадські споруди та публічні місця, транспорт і послуги є фізично доступними для всіх суспільних груп.

6. Цифрова безбар'єрність забезпечення доступу до інформації, комунікації, публічних та інших послуг онлайн для всіх суспільних груп, включаючи літніх людей, людей з інвалідністю, людей, які проживають у сільській місцевості та ін.

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ - ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА РОБОТИ ВСІХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Всі заклади охорони здоров'я мають бути доступними для людей із особливими потребами. Це не лише встановлення пандусів, мова також йде про людей з вадами зору або слуху. Необхідно створити безбар'єрний доступ для всіх категорій населення.

Національна служба здоров'я України дотримується принципу безбар'єрного доступу до вчасної медичної допомоги для всіх, незалежно від їх статусу, ідентичності чи іншої приналежності. Такий підхід став основою Програми медичних гарантій, яка забезпечує безоплатні медичні послуги українцям.

Саме тому у 2021 році доступність медзакладу для пацієнтів з інвалідністю стала обов'язковою вимогою для укладення договору з Національною службою здоров'я України:

- Щоб медичні послуги стали максимально доступними для всіх, незважаючи на будь-які обмеження функціональності чи форми інвалідності.
- Медичні заклади, які працюють за Програмою медичних гарантій, повинні бути обладнані пандусами, ліфтами, мати облаштовані вбиральні, доступну навігацію та забезпечити людині на кріслі можливість самостійного пересування по лікарні.
- Це стосується і доступу до медичних послуг людей старшого віку, вагітних, мам і тат з візочками, маленьких дітей та людей, які отримали травму.

Міністерство охорони здоров'я України активно залучене в роботу над створенням безбар'єрного простору. Так, серед його завдань на 2023-2024 роки, зокрема визначені наступні кроки:

На 2023 рік:

- Запуск стаціонарних та амбулаторних реабілітаційних послуг у пакетах медичних гарантій Національної служби здоров'я України.
- Запуск електронного документування реабілітаційного процесу.
- Розвиток 77 закладів реабілітаційного маршруту – створення реабілітаційних відділень, кабінетів асистивних технологій.
- Співпраця закладів охорони здоров'я та протезних підприємств.
- Формування бачення реабілітації в громаді та координації послуг.
- Видача допоміжних засобів реабілітації (ДЗР) у процесі реабілітації на базі кабінетів асистивних технологій.
- Посилення закладів високоспеціалізованих послуг у реабілітації (травми спинного мозку, опіки, протезування-ортезування).
- Розробка нормативно-правових актів (НПА) з ліцензування фахівців із реабілітації.
- Прийняття НПА з реабілітації в громаді та координації послуг.
- Розробка удосконалених пакетів у Програмі медгарантій із включенням реабілітації в громаді.

На 2024 рік:

- Запуск реабілітації в громаді та інтеграція послуг.
- Формування трирівневої системи реабілітаційної допомоги, в якій наявні центри надання високоспеціалізованої допомоги – на національному рівні, заклади надання неспеціалізованої реабілітаційної допомоги – на рівні областей та заклади для надання реабілітаційної допомоги – на рівні громад.

- Реімбурсація ДЗР тимчасового користування.

Важливо, що для контролю за реалізацією плану заходів буде запроваджено електронний моніторинговий інструмент, який демонструватиме прогрес у виконанні всіх запланованих заходів за напрямками. Він буде доступний як державним органам, так і громадянськості.

Безбар'єрність – це норма, яка має бути закріплена на рівні кожної громади!

Тож першочергово у цій сфері заплановані наступні зміни:

- Удосконалення державних будівельних норм, які стосуються інклюзивності будівель і споруд, закладів освіти та закладів дошкільної освіти, а також об'єктів благоустрою. Це потрібно для того, щоб кожен новий об'єкт соціальної інфраструктури був зведеним без бар'єрів.
- Запровадження нових стандартів доступності об'єктів фізичного оточення, зокрема медзакладів, громадських будівель та об'єктів культурної спадщини.
- Гармонізація стандартів доступності, ергономічності та зручності побудованого середовища та забезпечення їх відповідності міжнародному досвіду досягнення безбар'єрності фізичного простору.
- Забезпечення контролю за дотриманням вимог будівельних норм та посилення відповідальності за їх порушення.
- Регулярне проведення моніторингу безбар'єрності соціально важливих об'єктів.

З метою реалізації в Харківській області Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, розпорядженням начальника Харківської обласної військової адміністрації від 01 травня 2023 року № 184 В затверджено відповідний План заходів на 2023 – 2024 роки <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1209/120801/files/184%20%D0%92.PDF>

Для створення безбар'єрного простору для всіх категорій людей з інвалідністю: з порушенням опорно-рухового апарату, із вадами зору, слуху та інших маломобільних груп, Департаментом охорони здоров'я Харківської обласної військової адміністрації продовжується робота з організації виконання вимог Державних будівельних норм (ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд»), якими передбачені основні технічні вимоги доступу осіб з інвалідністю до будівель закладів охорони здоров'я.

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ – ЦЕ ...

...ЖИТИ ПОВНОЦІННИМ ЖИТТЯМ